

Centrālās statistikas pārvaldes (Pārvalde) apsekojuma mērķis, tiesiskais pamatojums un iegūto datu izmantošana

“Pārskats par ražotāju cenām rūpniecībā” (1-RC)

- [Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?](#)
- [Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?](#)
- [Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?](#)
- [Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos \(piemēram, valsts reģistros\) pieejamo informāciju?](#)
- [Kam ir jāiesniedz dati?](#)
- [Kur publicē oficiālo statistiku?](#)
- [Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?](#)
- [Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?](#)
- [Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?](#)

Kāpēc nepieciešams sniegt datus un kādam nolūkam izmanto oficiālo statistiku?

Pārvalde lūdz iesniegt datus, lai nodrošinātu lietotāju vajadzības, kas definētas [Oficiālās statistikas programmas](#) pielikuma 1. punktā (Nacionālo kontu sistēma) un 4. punktā (Cenu statistika).

Ikvienu uzņēmuma sniegtie cenu dati nodrošina ražotāju cenu indeksa rūpniecībā aprēķināšanu. Ražotāju cenu indekss rūpniecībā ir īstermiņa statistikas rādītājs, kas raksturo rūpniecības produkcijas un pakalpojumu cenu pārmaiņas noteiktā laika periodā attiecībā pret bāzes periodu. [Īstermiņa statistikas rādītāji](#) parāda aktuālāko situāciju Latvijas, Eiropas un pasaules ekonomikā, līdz ar ko nodrošina jaunāko informāciju plānošanai, novērtēšanai un analīzei.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā ir viens no Eiropas galvenajiem ekonomikas rādītājiem (PEEI), ko izmanto, lai uzraudzītu un vadītu ekonomikas un monetāro politiku Eiropas Savienībā. Kopsavilkuma datus izmanto dažādas Latvijas un Eiropas Savienības institūcijas, starptautiskās organizācijas un citi datu lietotāji ražotāju cenu rūpniecībā pārmaiņu analīzei, salīdzināšanai, prognožu izstrādei, lēmumu pieņemšanai, politikas plānošanai, kā arī citiem mērķiem. Piemēram,

Ekonomikas ministrija, gatavojot regulārus ziņojumus par tautsaimniecības attīstību.

Apsekojumā iegūtos kopsavilkuma datus izmanto arī:

- rūpniecības produkcijas apjoma indeksa pārrēķiniem salīdzināmajās cenās;
- iekšzemes kopprodukta pārrēķiniem salīdzināmajās cenās;
- Eiropas Savienības Statistikas birojs (Eurostat) preses ziņojumu sagatavošanā par ražotāju cenu pārmaiņām rūpniecībā vietējā tirgū Eiropas Savienībā un eirozonā.

➤ Kāds ir tiesiskais pamats oficiālās statistikas nodrošināšanai?

Oficiālo statistiku nodrošina, lai izpildītu šo tiesību aktu:

- [Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulu \(ES\) Nr. 2019/2152](#) par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā.

➤ Kur ir noteikts pienākums iesniegt datus?

Pienākums iesniegt datus izriet no [Statistikas likuma 14. panta pirmās daļas](#), kurā noteikts, ka Pārvaldei ir tiesības pieprasīt, lai respondents sagatavo un sniedz datus par statistisko vienību, arī ierobežotas pieejamības informāciju, lai nodrošinātu oficiālo statistiku. Respondents statistikas iestādei tās noteiktajā termiņā, formā un apjomā sniedz patiesus datus. Pēc statistikas iestādes pieprasījuma respondents sniedz rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus par šiem datiem.

➤ Vai Pārvalde izmanto administratīvajos datu avotos (piemēram, valsts reģistros) pieejamo informāciju?

Administratīvo datu par salīdzināmu izstrādājumu (pakalpojumu) vienības faktisko ražotāja cenu (bez PVN un akcīzes nodokļa), par kādu uzņēmums to pārdevis (sniedzis) pārskata mēnesī, tai skaitā dalījumā pa realizācijas tirgiem, nav.

Lai mazinātu uzņēmumiem iesniedzamās informācijas apjomu, tiek izmantota ar citām Pārvaldes veidlapām iegūtā informācija, ražotāju cenu indeksa rūpniecībā aprēķinā izmantojot ar veidlapām "Pārskats par rūpniecisko darbību" (1-r), "Kompleksais pārskats par darbību" (1-gada) un "Pārskats par rūpniecības produkcijas veidu ražošanu un realizāciju, sniegtajiem rūpnieciskajiem pakalpojumiem" (1-rūpniecība) iegūto informāciju, kā arī Ārējās tirdzniecības statistikas datu bāzi (informācija, kas iegūta, izmantojot Pārvaldes veidlapas "Pārskats par tirdzniecību ar Eiropas Savienības dalībvalstīm" (Ievedums-Intrastat-1A, Ievedums-Intrastat-1B, Izvedums-Intrastat-2A un Izvedums-Intrastat-2B), VID muitas deklarāciju datus, VID PVN deklarāciju datus, Civilās aviācijas aģentūras informāciju, VAS "Latvijas Jūras administrācijas" informāciju, pārvades sistēmas operatora ikmēneša informāciju par elektroenerģijas pārvadi, kā arī elektroenerģijas un dabas gāzes biržu datus).

➤ Kam ir jāiesniedz dati?

Apsekojumā iekļauj ekonomiski aktīvos uzņēmumus, kuros ir 20 un vairāk strādājošie vai neto apgrozījums iepriekšējā gadā ir bijis virs 430 tūkst. eiro un kuru pamatdarbība vai sekundārā darbība atbilst Saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (NACE 2. red.) sadaļai:

- B "Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde";
- C "Apstrādes rūpniecība";
- D "Elektroenerģija, gāzes apstrāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana";
- E "Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija".

Izlases izveidošanas standarts:

- [Komisijas 2020. gada 30. jūlija īstenošanas Regulas Nr. 2020/1197](#), ar kuru nosaka tehniskās specifikācijas un kārtību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2152 par Eiropas uzņēmējdarbības statistiku, ar ko atceļ 10 tiesību aktus uzņēmējdarbības statistikas jomā 1. pants un 1. pielikuma B daļas 5. tabula;
- [Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra noteikumi Nr. 812](#) "Oficiālās statistikas veidlapu paraugu apstiprināšanas un veidlapu aizpildīšanas un iesniegšanas noteikumi".

➤ Kur publicē oficiālo statistiku?

- [Oficiālās statistikas portālā](#)
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) [datubāzē](#)
- [Datu vizualizācijas rīkos](#) Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) tīkla vietnē
- Eiropas Savienības Statistikas biroja (Eurostat) galveno rādītāju publikācijās

➤ Kas ir galvenie oficiālās statistikas lietotāji?

- Ekonomikas ministrija:
 - [Latvijas ekonomikas attīstības pārskats](#)
 - [Latvijas makroekonomikas apskats](#)
- [Latvijas Banka](#)
- [Finanšu ministrija](#)
- Ekonomiskās Sadarbības un Attīstības organizācija ([OECD](#))
- Starptautiskais Valūtas fonds ([IMF](#))
- Apvienoto Nāciju Organizācija ([UN](#)) un tās aģentūras

➤ Vai Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti?

Pārvalde ievēro datu konfidencialitāti. Pārvaldes nodarbinātajiem aizliegts izpaust datus un citu ierobežotas pieejamības informāciju, kas viņiem kļuvusi zināma, pildot dienesta vai darba pienākumus. Tas attiecas arī uz personām, kuras uz laiku ir iesaistītas oficiālās statistikas nodrošināšanā vai ar kurām izbeigtas darba vai dienesta tiesiskās attiecības.

Pārvalde veic nepieciešamās darbības, lai novērstu neatļautu piekļuvi datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, nejaušu vai neatļautu iznīcināšanu.

No respondentiem iegūtos datus izmanto oficiālās statistikas nodrošināšanai, tas nozīmē, ka datus, kas primāri iegūti statistikas nodrošināšanai, nedrīkst izmantot civilprocesā, administratīvajā procesā, kriminālprocesā vai komercdarbībā.

Vai Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu?

Pārvalde ievēro Vispārējo datu aizsardzības regulu.

Pārvalde pieprasa un apstrādā datus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas \(ES\) 2016/679](#) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK 6. panta 1. punkta c) un e) apakšpunktu un 89. panta 1. un 2. punktu normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildei vai sabiedrības interesēs.

Vairāk par informācijas drošību un datu aizsardzību var atrast Pārvaldes mājaslapā: <https://www.csp.gov.lv/lv/informacijas-drosiba-un-datu-aizsardziba>.